

MAPES 1,3 de cada 10 usuaris de residències a la Garrotxa ha mort amb coronavirus i el 49,7% se n'ha infectat

La fi de la vacunació als geriàtrics no reduirà massa la pressió hospitalària, ja que només 98 han entrat a les UCI des del maig, malgrat les més de 8.000 defuncions durant tota la pandèmia

El trajecte cap a la immunitat a les residències es troba a mig camí, amb la previsió d'haver subministrat aquest cap de setmana la primera vacuna a tots els centres sense brots, però el patiment viscut fins ara ha estat molt elevat. La dada més crua han estat els 8.031 morts que s'hi han comptabilitzat, el 12,3% del total de residents. O el que és el mateix, un de cada vuit hi han perdut la vida des del març a causa del coronavirus.

Es tracta d'una quantitat no massa més elevada que la de morts fora de residències, on la Covid ha provocat 9.836 defuncions, malgrat que en aquests centres hi havia tan sols 65.188 usuaris i fora, quasi 7,7 milions de catalans. La facilitat de transmetre's en un espai tancat, la manca de preparació i eines per fer-hi front, i l'avançada edat i l'estat de salut dels usuaris feien d'aquests espais un polvorí.

En tot cas, la immensa majoria de defuncions que hi van tenir lloc van ser durant la primera onada, quan les residències estaven més desprotegides. Fins al 19 de juny, 6.224 persones van morir en aquests centres, un drama que **NacióDigital** va analitzar en un seguit de reportatges. Durant la primera onada, hi va haver 54 dies amb més morts dins de les residències que fora, 47 amb més defuncions fora i 10 amb el mateix nombre, mentre que, en els mesos posteriors i en la segona i tercera onada, la mortalitat ja va ser major sobretot a fora, tal com es pot observar en el següent gràfic.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px")}}));
```

La quantitat de morts per cada positiu ha estat molt elevat a les residències, amb una defunció per cada 3,4 contagis, mentre que, a fora, només perdia la vida una de cada 39 persones infectades. En tot cas, cal tenir en compte que molts contagis no s'han detectat, sobretot durant la primera onada, quan es calcula que se n'escapaven nou de cada deu. Així mateix, a diferència del que fa el Ministeri de Sanitat, el Departament de Salut comptabilitza com a morts per coronavirus aquells certificats per les funeràries que, en vida, no van tenir cap prova positiva que en certifiqués la malaltia, motiu pel qual aquest registre és més fiable que el dels contagis.

L'impacte, però, ha estat molt diferent per comarques. On ha estat pitjor és al Priorat, on han mort el 30,6% dels residents, seguit pel Pallars Jussà (23,3%) i l'Anoia (21,1%), tot i que fins a 15 comarques han perdut més del 10% dels usuaris de residències durant aquest període, incloent les comarques més poblades, com el Barcelonès (17,2%), el Vallès Oriental (15%), el Vallès

Occidental (14,5%) i el Baix Llobregat (12,8%). En canvi, a l'Alta Ribagorça no ha mort cap dels 41 usuaris i el percentatge ha estat molt baix a les Garrigues (1,5%), el Montsià (1,8%), el Pallars Sobirà (1,8%) o el Pla d'Urgell (2,1%).

A la comarca de la Garrotxa, segons assenyalen aquestes estadístiques, 1,3 de cada 100 usuaris de les 10 residències de gent gran de la comarca ha mort amb el coronavirus, amb un total de 77 defuncions des de l'inici de la pandèmia, mentre el 49,7% se n'ha infectat.

Aquests nivells d'incidència estan vinculats també a l'impacte global del coronavirus, però igualment es pot analitzar el percentatge de morts per comarques a les residències respecte el total a la comarca. Al Pallars Sobirà, per exemple, l'única defunció per coronavirus ha tingut lloc a una residència, mentre que al Priorat s'hi han produït el 95% del total, seguit pel Pallars Jussà (86,3%), el Moianès (73,7%) i l'Aran (71,4%). Fins a 19 comarques han patit la meitat o més dels morts a aquests centres.

Nota sobre el mapa: *Clicant al requadre inferior dret, s'amaga la llegenda. Picant sobre cada comarca, es desplega el seu nom i tota la informació sobre els positius, ingressats generals, crítics i morts, a dins i fora de residències, en dades absolutes, per ràtio de 100 residents o sobre el total d'afectats a la comarca. També es pot desplaçar o fer més o menys gran el zoom de la imatge.*

Si s'analitzen les dades en relació als positius detectats, la diferència ja és molt més contundent, amb 27.246 a residències i 383.566 fora. Això implica, però, que com a mínim el 41,8% dels usuaris d'aquests centres han patit aquesta malaltia, amb una ràtio d'incidència molt major que a l'exterior, tal com es pot comprovar en el gràfic inferior. També cal tenir en compte, en tot cas, que a les residències s'han fet cribratges i la població estava molt més controlada, sobretot durant la primera onada, quan a la majoria de malalts de fora no se'ls feia cap prova, fins i tot als simptomàtics.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px")}})}();
```

Si s'analitzen aquestes dades per comarques, el resultat és similar al mapa anterior, però no idèntic. Més de la meitat de residents de sis comarques han patit coronavirus, en especial els del Priorat (91,1%), però també els del Pallars Jussà (67,4%), l'Alt Penedès (63,5%), el Berguedà (57,7%), la Cerdanya (51,9%) i el Pla de l'Estany (51,3%). Per contra, han estat més protegits a l'Alta Ribagorça (un de sol), la Ribera d'Ebre (9%), el Montsià (14%), el Baix Ebre (17,5%) i la Conca de Barberà (21,5%).

Al contrari del que podria semblar, la immunització a les residències no servirà per reduir massa la pressió hospitalària a causa de la Covid, ja que la majoria de residents greus no arriba a ocupar-ne llits. D'aquest indicador, només es disposen dades des de l'1 de maig, moment des del qual s'ha produït 2.664 hospitalitzacions de residents, una xifra molt similar a la dels morts, de 2.589. I tan sols 98 han arribat a la UCI, els espais que tenen més risc d'omplir-se.

Tal com s'observa en el gràfic inferior, la quantitat relativament similar de casos greus que arriben a la mort a dins i fora de les residències no es tradueix en un comportament equivalent pel que fa a l'ocupació dels hospitals. Actualment, de fet, només 141 dels 2.497 ingressats generals són usuaris de residències i, en el cas de les UCI, tan sols en són 4 dels 453 llits d'hospitals públics.


```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Malgrat que la ràtio de casos greus a les residències és superior a fora, només un de cada 5,1 acaba a l'hospital, mentre que a fora n'és un de cada 13,2. I pel que fa a les UCI, només un de cada 139,1 dels contagiats a residències hi és ingressat, menys i tot que a fora, amb un de cada 81,3. A què es deu això?

Segons una portaveu del Departament de Salut, això s'explicaria precisament pel delicat estat de salut de molts dels residents i la dificultat per tractar-los quan s'infecten i el cas s'agreuja. Les intubacions o el coma induït que pateixen molts pacients a les UCI podrien ser fatals i, per això, sovint s'opta per evitar l'"acarnissament terapèutic" i no sotmetre'ls a un tractament que no podrien suportar, amb un desplaçament afegit a un espai desconegut i sense la possibilitat de rebre visites de cap tipus. En aquests casos, s'optaria per fer l'acompanyament a la mateixa residència.

Les edats als hospitals i a les UCI

Això ocorre en relació a les residències, però també pel que fa a la població gran de fora. La mitjana d'edat dels hospitalitzats per Covid és de 55,2 anys, a Catalunya, però la mediana -edat a partir de la qual hi ha tantes persones més joves com velles- és de 74 anys. Pel que fa a les UCI, però, la mediana cau fins als 66 anys, ja que molts casos que s'agregen en gent gran no arriben a llits de crítics per fer-hi un tractament tan agressiu.

Sigui com sigui, en el següent quadre es pot consultar tota la informació sobre l'impacte del coronavirus fins ara a les residències i fora, amb la possibilitat de reordenar les columnes per comprovar on tenen lloc les magnituds més elevades i baixes.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```